

یادداشتی نـوان په نجه کـانـم که هه میـشه غلـر ده بـنـه و ه ... ئه حمـه د حاجی سامی

(مرځ ف ده یه و) له ناخـشییه کـانـدا تـه نـها نـه بـت. هه میـشه حـمـز به و ده کات، که سـکی دیکه ی له تـه ک بـت. چـونـکه هـمـو و ئازار ک پـویستی به دووباره گهـانـه و هـه بـ خود، ئه و ئازاره ی هه میـشه ویستو و ته که سـکی تـریش پـی بزانه ت).

بیرکـردنه و ه له ژیان، بوـری ده و ت. له نا و ئه و هـمـو و با هـخـانه شو و مهـدا، ترسم له ونبوونی خـم هـه بوو. بهـام له ژر سـبهـری با هـخـانه کان ونبووم. سهـری ئه و ژوورانـه مان ده کـرد، که په نجهـره یه کـیان نه بوو با بیگاتـ. ده لاقه یه کـیان نه بوو تـه نـها ییم هـه بـواسـت. که چی من به زهـیـنی ئه و گوـدر ژانه ی پیرتربوون له با، دـه تـربوون له بومـه لـرزه کان و تـفـانه کان و هـشـه باکان، بانگی مهـرگم کـرد. له لـواره خامـشـه کانی قهـراغ دهـریا، چاوه کانی خـم نوقاند و په نجه کانم نـاشت. که تـ یادداشتـکی و له نـوان په نجه کانم جـگـه ت نا بـته و ه.

که گهـامـه و ه، له هـه و هـیـن لـپـه هـی له دایکبوونه و مهـدا، دـانی خـم به و ئهـستـرانه نووسیـه و ه، که شه و ک به ووناکیـه در یـنه کانی گوـمـای کـردم و چاوه کانی لـ سهـندم. بهـام من گوـم به و دهـنگـانه نهـدا، که له ئاسمانـه و ه دهـهاتن و وـنـه یان بـ ده کـردم. گوـم به و فریشتـانه نهـدا، که دهـیانگوت: “مرځ بـ شکست به دینه هـندراره”. نا .. من گوـم به نووزه نووزی کا بووسه کان نهـدا، که بهـسر کـپـه ی ئاگری سینه مه و ه، بته کانیان سهـرخـش ده کـرد. چـونـکه تـ له هـچه هـکی ئه و فریشتـه یه یی، تاریکـتره له من. پیرتره له من. خه مگینتره له من.

وا بیر مه که و ه ئومـد ک نه ماوه بـی بژین! با وه ک تارژه نـکی خه مگین و سـزانیـه کی پیر، سهـرینه کانمان بگـیـنه و ه. جـگـه که مان بـ ئاگر و کـپـه پا که کانی دـزه جـبـلین. با ئهـمـ له بیر بکه یین و بیر له داهاتوو بکه یینه و ه. هـنـگه ئیدی به یانیـه ک نه بـت، که له پچه که ی دهـستمان داکه نین و کـنووش بـ ژیان به رین. وا بیرمه که و ه له کـتا ساته کانی ژیا نمانداین. که من نه عهـشقم ماوه پـتی بفرـشم، نه وهـسیه تـک له دوا ی خـم جـده هـم. ئه گـر له دوا ی ئه و ژیا نه،

ژياننكى تر نه بـت، ئو ژيانه نادادپهروه رانه يه. كه ئـره، شوـننى
په زمه نده كړدى فرمـسكه وهرپوه كاني خاك و هه ناسه شه هيدبووه كاني
ناو بـايه.

له و كهرنه قاـى مردنه دا، به دگومانم له هه موو حه رفه كانت. شكسته كاني
خـم ده گـمـمه و خه ونه كانم كـده كه مه وه. ئو خه ونانه ي مزگـننى
گه يشتنى من بوون؛ به و ده رپايانه ي بهـژوون له خنكاندى په پوله
ئالووده بووه كاني نـو ئو نه سيمانه ي به سهر ئـقپانووسه دووره كاند،
مـسپقا كـده كه نه وه. من به سهر ئو شه وانـه تـدا هـا تمـه وه، كه
په نجه كاني خـت ده ناشت. كه گـت بـ شه وه كانت هـهـده كه ند. كه مه قامت
بـ ئاينده مان ده ژنه وت. بهـام من گهـامـه وه دـزه خ و جـ په نجه كاني
تـم نه دـزپه وه. چونكه ئه وهى شو لـمانده بات، ئاينده مانـه. ئه وهى
دـزه خ لـمانده ستـنـت، ئازادپيمانه. كه تـ له جنسى برووسكه كان و
گـژاوه كاني هه قيقه تـكى هـهـى، من شهـ له گهـ ئو تارمايپه
بچووكانه ده كه م، كه ووناكپان لـ دزپن. كه تـ شپره خـرى مانگ
بوويت و من له ئاسمانه وه؛ مپراته به جـماوه كاني ههور و بارانم
كـده كرده وه. كه هه موو شتـك وه همبوو. كه كـتايپه كان ته نها
جپا بوونه وه بوو.

ئـمه كه له خـمـمـشپه كه ي خـمان دروستبوو پنه وه، به عهرعر ئو
شه وانـه مان شاردده وه، كه گونا هه كانمان تـلاوت ده كرد و ده پـاـپـنه وه
.. بهـام منى شه كه ت و ماندووى ناو ئو جه نـگه - كه ژيانه - وپستم
ته نهايى خـم بسووتـنم. وپستم سه ودای برپنه كانم بكه م و به مردنـكى
تر، ئو يادداشتانه ت بـ بنووسمه وه؛ كه به هشت ده رگه كاني خـى
له سهر من داده خات و دـزه خ نامگـرته وه به لاشه په كى زپندوو. هــــــ
كه من سزای ئو پـژانه م وهك ملوانكه په كى زپن، له مل ده كه م و
فرـ ده درـمه به رده م پاشماوه كاني به هشت. بهـام بپرت بـت، ئه وهى
له نـوان په نجه جوانه مهرگه كاني مندا غلـرپـوه، تـ بوويت .. كه له
يادداشتـكى هـش و برپنـكى ته به دى و فـانـسـكى كوژاوه، زـتر نيت.
تـ كه باپه كى تووـه و په تـكى پساوپی؛ له و مه پدانانه ي كه عاشقان
فه نا ده بن و چپدى هـگرى مـم و ده فته ر و شپعر نابنه وه.

من وهك كاغزـك بـ ته نهايى ئو پـژانه ت سووتام، كه له ناو
به لهـمـكى كوندا، قهوزه كاني ده رپات به سهر كرده وه و ده ست به سهر
تاشه به رده كان داده هـنا، به غپلپت به و شه پـلانه ده برد، كه به ره وو
پـبردوو كـشپان ده كړدى. بهـام من بـزارى خـم؛ به خـر و پـشنگـك
له زووـمه تـدا ئاواكړد. كه من عه ودای سفره ي سحر بازه كان و
كا بووسى سهرـكه كان و جانتای په پكه ره كان و مـره كه بى لافپته نووسه كان

بووم. تیش که لهو سه ددهی بته دا، چیدی مرث نیت، بوا به
 پشینییه کانی اهیبکی دنده مه که، که سو ندی به ابردوو
 خواردوه و باوهی به داهاتوو نییه. ئمه هه رچه نده گوم ا بین،
 ژڼک بهو م هره بانیه ههایه ده گه یین، ئوکات دهسته کانمان پ
 ده که یین له نوژی به جاو له مندا یماندا. له دوو عای دوو باره و
 کوشندهی ته نهاییماندا. چونکه ده نگڼک له یاده وه ریمان ده لهر ته وه
 و ئهو خره ئه سیرکراوهی سینته هه ده مژت، که قه نڼک له نوان
 په نجه کانی مندا ده سووتت. که تیش هه میسه له نوان په نجه کانم
 غل رده بوویه وه. که هه میسه له نوان په نجه کانم ده که وتی. که هه میسه
 له نوان په نجه کانی مندا، نامه کانی خت به شه مه نده فهرکی
 هه تاهه تای ده سپارد و به سهر فهرشی سوور و قه ترانی هشی وندا،
 دوو که ت ماچ ده کرد. که وایه ئمه له فیتنه گڼ هکانی ئاگرین. ئمه
 له سهر خ شه کانی جه هه نه مین.

ئهی په جوو .. به یادی ت، ده کان ئ غژهن ده گرن. ئهو فی اقه، ئهو
 دنیا به، سه به ته یه ک شه هوه ته، له خه نهی دهستی ژنڼک؛ ژیان ه نگ
 ده کات. ماره ییت، جیا بوونه وهی دوو د بوو، له ده قیه کانی ئره.
 که به یه ککه یشتنی من و تیان، کرده هیوایه کی چنراو، له ته ونکی
 م ژووی. له ژگار کدا په یام به ره کان له سهر پشتی فریشته کانه وه،
 گره ویان له سهر پاکتی ت ده کرد، من وهک پیاوکی دنده، به گا قی
 اوه م ده کرد. به، ئیدی کاتیه تی شیعر و په نجه کانم، لهو
 ئاسمانه دا بنژم، که تا عونی به سهر ده باران دین. به سهر ئهو
 خاکانه دا بفم، که تیری له حیکایه ته سپیه کانی مندا و چیدی
 نه بوومه وه مرث. چیدی په نجه کانم به شیعرم پیس نه کرده وه.

ئهو کارخانه گه وره یه یی که مرثی گه مژه به ره مده ه نت، له سووچکی
 ئهو د زه خه دا به عشق به ندمان ده کات. چونکه کمه گه هی ئمه نییه
 و ئمه له دهره وهی کمه گه یین. من ته پلکه یه کی با بردوو، کراسه
 خو ناوییه کهم خا و ن مه که وه و بمخه ره ناو تابل یه کی خت. که من
 له تهرمی با نده کان و لاشه ی دره خته کان و جهسته ی ئاگرینی
 دهرگاوانه کانی جه هه نه م، ه نگه کانم ب ته فسیر کردی. که من به
 ووخساری هشی خمه وه؛ به ناو زیندانه کانی مهرگدا غل ربوومه وه و
 دوا هه مین سوو ه تم ب خو ندی وه؛ دروود ب ته نهایی و نه فره ت له
 سو نده جوانه مهرگه کانی سهر لاشته. من وه کوو ه به نکی ته نیا، به سهر
 خامشی ژگاردا چه قیم. ئهو ژگارهی ناپاکی له ابردوو مان کرد و
 ته نهایی کردین. ئهو ژگارهی فریویداین و نه مری به برینه کانمان
 به خشی.

ئەو ئاۋارەيە، ھەموو لە خاڭ تان جەتەن دەپتەو، مەن نەپەت. ھەموو لە خاڭ تان ھەدەگەننەو، مەن نەپەت. ھەموو لە يەك دەچن، مەن نەپەت. كە لە زەخرەفە و تاريكىي و خوڭن دەچم. مەن كە لە سەبەرى شەودا قەقەسەكانم ماچ كرد، لە قەفەسەكدا زىندوو بوومەو، موڭكى خوداكانتەن بوو. كە ھىچ خودايەك لەسەر زەمىن بوونى نىيە. جگە لەو خودايەي لە ئاسماندا، باوەشى بە حەرفەكانمدا كرد و زمانى بۆيم.

سروودى مەن و وەرزی تە. دەرەخى مەن و زىندانى تە. برىنى مەن و سوڭندى تە. تەنھايى مەن و پەنجەكانى تە. شەوڭ دەستى تە و پەيگەرەكانت دەگرم. بە سروود و دەرەخ و برىن و تەنھايەكەي خەمت، ئاشنا دەكەم. شەوڭ خەمەشپەكەت دەكەمە ديارى ھاتنەو پايىزكى تر و خەزەنەكانى تەاندەكەم. ھەك فاحىشەيەكەي دوو، بە وەرز و زىندان و سوڭند و پەنجەكانت شەوڭ دەبمەو. كە قىامت دات و لەيەكتەر جىماندەكاتەو. كە تە لە فرىشتەكان مەرە دەكرەت و مەن لەزەمھەرىردا، دەستى شەيتانەكەي بەجەماو دەگرم. كە قىامت دات و يەكتەر نابىننەو.

لە جەنگەكدا، كە سەوداى جەنگاۋەرە شەكەتەكان دەكەم، مەس بەسەر لافاۋەكان دەبەخشمەو. زەبەسەر گياكان و ئاگر بەسەر لەنگەرەكان بەشدەكەم. بەسە، مەن ئىدى مەرجانەكانى ناو دەرياتم خەشناوت، كە ھەك شەقاۋەيەك دەردەكەون. ئىدى بۆ دواجار حوورمەتى دواھەمىن شەوى مەستت دەگرم و دەم. ئەي ستوونەكەي بۆ او لەو زەمەنە پلاستىكىيەدا، مەن لەو شەيرانە تەناگەم كە تە دەيانخوڭنیتەو. خەز بە بايانە ناكەم، كە شەانگەزىيەكانى خەتى تەدا دەشاریتەو. ھەك ئەو ڭاۋچىيە سەرسەختە مەبە، كە قولاپەكەي لە ڭەح و قولاپەكەي لە كەمەرم چەقاندو. ھەك ئەو سىمرغە مەستە مەبە، كە تە تىژەكانى لە سىنگمدا كەكردەو. مەن مەڭگەم لە حوزن، لە گەرانى، لە ئايىن، لە شەير. تەيش كە مەڭگەكەي حەزىنى، خەم بۆ ڭاۋدوومان مەخە، كە ئەمە پەيەكمان لە ڭاۋدوو و پەيەكمان لە داھاتوودايە. ئەو خەشكەنجەدان و شەونخونى و داۋان لە دىيە ماددىيە، تاكە ڭەگەي نەيكبوونەو يە لە خودا. ئەي ئاگر. خەم مەخە، ڭەژەك ئەوانە كە تايى دات و دەبیتەو مەڭگە. كە تەيش دەستت بە پىرەزىيەكانى درەخت و گەڭا مەست كردو، لە ئەقيا نووسەكان ياخي بووت و خيانەتت لە بەلەمەكان كرد. نەكەي بە خەونى ڭەش و ئاۋەزى شەاعران ھەخەتەي. بەخشندەبە و تەنھايى مەن پىنەبە، كە لە نەوان پەنجەكانم غەلەردەبىيەو و شەير دەرگەكانت لەسەر دادەخات. تەواو مەن چىدى شەيرم خەشناوت.

ئەوھى سواغى ئازارەكانى ئىمە دەكات، پىكەننە . . ھەرچەند
توو ەبىن، ھەردەب ھور بىنەوھ. ھەرچەند دوور بىن، چارەمان
نىيە دەگە بىنەوھ. ھەرچەند بنووسىن و ھەرچەند ھاوار بىكەن،
ناتوانىن نەمرىن، چونكە عاشقان ھەرگىز ناگەن بە نەمرى. ھەرچەند
بەھزىبىن، دواچار لە نوان پەنجەكان غلار دەبىنەوھ. ئەى
ئەفسانەيەك، كە ھەرگىز بوونت نەبوھ، چەرچەفەكەت لە دەستەكانم
قوف مەدە، لىگە بى با پىكەننە بىتە سواغى ئازارەكانى ئىمە.

ئەحمەد حاجى سامى - 2019